

tím předpisem změněn zákonný čl. I. : 1911, plativší v jiném území a ne v obvodě rekursního soudu, avšak účelem zákona čís. 252 z r. 1921 bylo zavést jednotné zákonodárství ve věcech jím upravených pro celé území státu Československého, což je důležité i pro výklad čl. V. tohoto zákona. Odstavec druhý čl. V. možno vztahovati pouze pro případ, že žádost o rozvázání manželství spojena byla se žádostí za prohlášení za mrtva. V tomto případě není třeba zavést pro každou z obou žádostí zvláštní řízení, nýbrž stačí pro obě žádosti řízení, předepsané pro prohlášení za mrtva, ovšem je dle odstavce třetího v takovém případě zříditi opatrovníka nezvěstnému manžel. Tento poslední předpis je dalším dokladem správnosti názoru shora vysloveného. Kdyby byl správným názor opačný, t. j. že výsledky řízení o návrhu na prohlášení za mrtva stačí v každém případě pro prohlášení manželství za rozvázané, byl by soud, rozhodující o návrhu na rozvázání manželství vázán právoplatným usnesením, jímž nezvěstný manžel prohlášen byl za mrtva. V tomto případě nebylo by třeba zříditi opatrovníka, ježto k jeho námitkám nebylo by možno vůbec přihlídnouti. Ježto však zákon předpisuje zřízení opatrovníka v každém případě, vyplývá z toho, že i po právoplatném prohlášení za mrtva je zavést o návrhu na rozvázání manželství znova předepsané řízení. Totéž platí i tehdy, byla-li žádost za rozvázání manželství podána ještě před prohlášením za mrtva, avšak ne s návrhem, nýbrž již po zavedení předepsaného řízení. V tomto případě zřízen byl opatrovník nezvěstnému manžel 29. prosince 1921, t. j. dva dny před koncem lhůty, takže neměl vůbec možnosti, pátrati ve lhůtě po nezvěstném manžel, a zřízení jeho nemělo účele. Správně nařídil tudíž rekursní soud, aby provedeno bylo předepsané řízení o návrhu na rozvázání manželství, podaném teprve 3. prosince 1921, bez ohledu na odstavec druhý čl. V., jenž se na tento případ nevztahuje.

Čís. 1637.

Poslední věta § 87 a) j. n. nevztahuje se k případu, kde žalovaný, ujednav obchod osobně, dal objednacím lístek napsati a podepsati svým zaměstnancem.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1922, R I 455/22.)

Proti žalobě, opírající místní příslušnost o předpis § 87 a) j. n., vznesl žalovaný námitku místní nepřislušnosti, již soud první stolice vyhověl a žalobu odmítl. Důvody: Na odůvodnění příslušnosti podle § 87 a) j. n., předložila žalující strana objednacím lístek ze dne 2. listopadu 1920, vztahující se na zboží, o něž se jedná, jakož i duplikát nákladního listu ze dne 11. prosince 1920 o odeslání zboží žalované. Nepopřeno jest, že obě strany jsou obchodníky a že žalující strana jest obchodníkem protokolovaným. Dvouletá lhůta § 87 a) j. n. jest dle data žaloby zachována. Přes to není tu důvodu příslušnosti podle § 87 a) j. n. Objednacím lístek má sice podpis žalovaného Josefa B-a, avšak na základě výpovědi svědka Karla P-a jest zjištěno, že Josef B. objednacím lístku nepodepsal, nýbrž že N-a

poukázal, aby jej za něho podepsal. Třebaže snad Rudolf N. při tom jednal v příkazu Josefa B-a a objednacím lístek dle příkazu podepsal, není tím přece splněna náležitost písemného průkazu o podpisu lístku objednacím dle § 87 a) j. n. Byla tu uzavřena smlouva na základě zmocnění, a v tomto případě jest dle závěrečné věty § 87 a) j. n. také plnou moc objednatele písemně prokázati. Toho žalující strana neprokázala. Zda-li N. byl obchodním zmocněncem (prokuristou) žalované strany čili nic, jest nerozhodno, neboť v tomto případě nesměl jméno Josefa B-a napsati bez dodatku, nýbrž měl firmu žalované strany podepsati buď jako prokurista, nebo s dodatkem naznačujícím zmocnění (čl. 44, 48 obch. zák.). Podpis »Josef B.« beze všeho dodatku jest nesprávným a nemůže pro žalobkyni založiti sudiště podle § 87 a) j. n. Rekursní soud zamítl námitku místní nepřislušnosti. **D ů v o d y:** Žalobkyně předložila sice objednacím lístek ze dne 2. listopadu 1920, jenž nese podpis Josefa B-a, soud prvě stolice však lístku tomu povahy listinného průkazu ve smyslu § 87 a) j. n. nepřiznává a to jedině proto, že podpis »Josef B.« na lístku tom nebyl připojen Josefem B-em, majitelem žalované firmy, samotným, nýbrž disponentem této firmy Rudolfem N-em. Přihlížeje k přísežným výpovědím svědků má soud rekursní, stejně jako soud stolice prvě za prokázáno, že Josef B. osobně ujednal dne 2. listopadu 1920 ve své obchodní kanceláři smlouvu tržní, podle které koupil od nich, jakožto zástupců žalující firmy 9000 kg tuku za 28 Kč 50 h za 1 kg. Po sjednání obchodu, když ještě Rudolf N., jenž taktéž celému jednání byl přítomen, psal objednacím lístek, vzdálil se Josef B. z kanceláře, nařídív dříve N-ovi, aby objednacím lístek za něho podepsal, což též pak také skutečně učinil. Připojil-li tedy N. na objednacím lístek podpis Josefa B-a, učinil tak nejen s jeho svolením, nýbrž i k výslovnému jeho příkazu, jenž mimo to dán byl před zástupci žalující firmy, a pak nemůže býti žádná pochybnost, že jest tu písemná, žalovanou firmou učiněná objednávka, požadavku § 87 a) j. n. zcela vyhovující. Písemného průkazu o zmocnění Rudolfa N-a není zde zapotřebí, protože nevystupoval a také nejednal jako plnomocník Josefa B-a, nýbrž za tohoto jenom, jsa pouhým vykonavatelem příkazu svého zaměstnavatele, jméno jeho podepsal, tak že vzhledem k tomu, co bylo výše uvedeno a vzhledem k právnímu významu, jež má zde podpis Josefa B-a, věc má se zcela tak, jako kdyby Josef B. podepsal lístek objednacím vlastní rukou a obzvláště Josef B. nemůže se vyhnouti následkům z podpisu lístku objednacím vyplývajícím. Po náhledu soudu rekursního jsou zde všechny náležitosti § 87 a) j. n. Dovolání jest po zákonu k projednání sporu předmětně i místně příslušným a bylo proto usnesení jeho, žalobu pro nepřislušnost odmítající, k stížnosti žalující firmy změnit.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Sporna jest jedině otázka, zda žalobkyně prokázala listinou dle § 87 a) j. n. objednavku, tvořící základ zažalované pohledávky, kdežto ostatní náležitosti tohoto §, zakládající příslušnost procesního soudu, jsou dány. Žalobkyně předložila jako listinný průkaz objednacím lístek z 2. listopadu 1920, jímž objednala od ní žalovaná strana 9000 kg tuku po 28 Kč 50 h, podepsaný jménem Josef B. Žalovaná strana popřela pravost podpisu na

tomto lístku, rekursní soud vzal však za zjištěno, že majitel žalované firmy Josef B. osobně objednal od žalobkyně uvedené zboží a po ujednání obchodu poukázal svého disponenta, by objednáací lístek podepsal jeho jménem. Za těchto okolností tvoří předložený lístek objednáací dostatečný listinný průkaz o tom, že došlo k objednávce, na základě které je žalováno, a je tím dána sporná náležitost § 87 a) j. n. Poslední věta tohoto § nepřichází v úvahu vzhledem k zjištění, že žalovaný uzavřel obchod, na lístku vyznačený, osobně a ne zmocněncem, a že stvrdil písemně ujednání tím způsobem, že přikázal svému zřízenci, by jako podpis připojil jméno jeho. Zjištěním tímto nerozhoduje se ovšem ve věci hlavní, a bude na žalované firmě, by meritorní své námitky, uvedené v revisním rekursu, vznesla znova v hlavním sporu. O průvodní moci objednáacího listu ve smyslu § 294 c. ř. s. nebylo prozatím uvažováno, ježto šlo jediné o zjištění, zdali jí prokázána byla sporná náležitost § 87 a) j. n. a zda je příslušný procesní soud.

Čís. 1638.

Sudiště dle § 99 j. n. může se dovolávat jen osoba, bydlící v tuzemsku, ať ostatně jest tuzemcem či cizozemcem.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1922, R I 475/22.)

Žalobce, tuzemec bydlící v cizině, byl úředníkem filiálky žalované vídeňské banky v Londýně a domáhal se na žalované platu u obchodního soudu v Praze, opřev místní příslušnost o ustanovení § 99 j. n., ježto má žalovaná v Praze protokolovaný závod. Námitce místní nepřislušnosti soud první stolice nevyhověl. Důvody: Jest nesporno, že jak žalobce, tak i žalovaná strana mají bydliště, pokud se týče sídlo v cizozemsku, totiž jednak v Londýně a jednak ve Vídni a že žalovaná banka má svůj odbočný závod v Praze. Tím dány jsou veškeré předpoklady pro místní příslušnost dovolaného soudu ve smyslu § 99 j. n., okolnost, že i žalobce má své sídlo v cizozemsku, jest nerozhodnou, poněvadž citovaný § 99 j. n. o bydlišti žalobcově se nezmiňuje, a jest proto lhostejno, zda žalobce má bydliště v tuzemsku či v cizozemsku. Rekursní soud vyhověl námitce místní nepřislušnosti a odmítl žalobu. Důvody: Sudiště jmění pojato bylo do zákona proto, by zájmy tuzemských oprávněných oproti dlužníkům, v cizině bydlícím, chráněny byly a by v tuzemsku bydlícím oprávněným vymáhání jejich práva proti povinovaným, v cizině bydlícím, ulehčeno bylo tak, aby tuzemský žalobce nebyl nucen před cizozemským soudem svého práva se domáhati. Z toho následuje, že úmysl a vůle zákona jest, by ustanovení § 99 j. n. neplatila v těch případech, kde obě strany bydlí v cizozemsku, neboť tato okolnost vylučovala by dosažení účelu sledovaného § 99 j. n., usnadnění vymáhání práva v tuzemsku bydlícímu věřiteli proti dlužníku v cizině bydlícímu. Tak tomu jest v tomto případě. Žalobce i žalovaná bydlí v cizině a tato skutečnost vylučuje, dle toho co předesláno, by žalobce příslušnost dovolaného soudu opíral o ustanovení § 99 j. n., v jehož doslovu náhled žalobcův ohledně příslušnosti dovolaného soudu opory nemá.

Nc j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.